

REHTORIN PÄÄTÖS
15.2.2019

Dnro 24/0.005/2019

Suomen ja englannin kielen käytön toimintaperiaatteet (henkilöstö)

Kielen käytön toimintaperiaatteet on käsitelty yliopiston johtoryhmän kokouksessa (7.1.2019).

Toimintaohjeet pyritään pitämään jatkuvasti ajan tasalla ja niitä tarkennetaan tarvittaessa. Päivitetyt toimintaperiaatteet ovat jatkuvasti nähtävillä intranet Navin yhteisössä *Kielelliset toimintaperiaatteet – Language Policy*. Nämä periaatteet eivät sisällä koulutukseen ja tutkimukseen liittyviä kielellisiä käytänteitä.

Yliopistolain mukaisesti Vaasan yliopiston virallinen opetus- ja tutkintokieli sekä hallintokieli on suomi. Suomenkielisten tutkintojen lisäksi Vaasan yliopisto tarjoaa lisäksi useita englanninkielisiä maisteri- ja tohtoritason tutkinto-ohjelmia. Ulkomaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden määrä yliopistolla on kasvanut voimakkaasti entisestään viime vuosien aikana.

Yliopiston tasa-arvo ja yhdenvertaisuus -suunnitelman mukaisesti yliopiston tavoitteena on tarjota kaikille yhtäläiset mahdollisuudet osallistua yliopistoyhteisön toimintaan kansallisuudesta tai kielellisestä taustasta riippumatta.

Käytännössä Vaasan yliopiston työskentelykielet ovat suomi ja englanti. Lisäksi Vaasan seudun vahva monikielinen profiili, erityisesti ruotsin kielen asema huomioidaan myös yliopiston toiminnoissa, mm. viestinnässä ja tiedottamisessa sekä sidosryhmäyhteistyössä. Vaasan yliopiston erillislaitos tiedekirjasto Tritonia toimii kolmikielisesti tarjoamalla aineisto- ja ohjauspalveluja sekä digipedagogisia opetuksen kehittämispalveluita suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

Yliopiston ohjeet ja tiedotteet

Yliopiston henkilöstöä koskevat sisäiset ohjeet ja tiedotteet laaditaan aina sekä suomeksi että englanniksi. Pääsääntöisesti myös kaikki henkilöstö -postituslistalla julkaistavat tiedotteet ja viestit laaditaan molemmilla kielillä. Tällä periaatteella taataan jokaiselle yliopistoyhteisön jäsenelle yhdenvertaiset mahdollisuudet saada ajankohtaista tietoa yliopiston toiminnasta ja osallistua keskusteluun.

Yhdenvertaisuuden periaatteen lisäksi menettelyllä varmistetaan, että päätöksiin ja ohjeisiin liittyvä terminologia ja uudet nimikkeet ovat ajantasaisia ja vahvistettu molemmilla kielillä.

Käytännön syistä joskus on tilanteita, jolloin virallisten asiakirjojen molempia kieliversioita ei voida julkaista samanaikaisesti. Tällöin puuttuva kieliversio on julkaistava kohtuullisen ajan kuluessa (tavoiteaika viikko). Toisinaan tiedotetaan asiasta, jonka englanninkielisen version tuottaminen riippuu yliopiston ulkopuolisesta tahosta (esim. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Sivistystyönantajat) eikä yliopisto voi vaikuttaa käännösaikatauluun. Mikäli asiasta päädytään tiedottamaan vain suomeksi tai englanniksi (asia ei esimerkiksi ole relevantti kuin joillekin henkilöstöryhmille) on tiedotteessa kerrottava lyhyesti mitä asia koskee, ja miksi tiedotus annetaan vain yhdellä kielellä.

Päätökset

Koska Vaasan yliopiston hallintokieli on suomi, laaditaan päätökset suomeksi (rehtorin päätös, vararehtorin päätös, dekaanien sekä johtajien päätökset).

Mikäli päätöstä ei käännetä kokonaisuudessaan englanniksi, laaditaan siitä kuitenkin englanninkielinen tiivistelmä. Päätöksen liitteitä ei käännetä englanniksi, elleivät ne suoraan koske yliopiston henkilöstöä tai liity esimerkiksi kansainvälisiin opetusohjelmiin. Englanninkielisiä päätöksen liitteitä ei käännetä suomeksi.

Suomenkielinen päätös on ensisijainen suhteessa englanninkieliseen käännökseen, ja mahdollisissa ristiriitatilanteissa tulkinta tehdään suomenkielisen päätöksen mukaisesti. Ainoastaan suomenkielinen päätös allekirjoitetaan.

Yksityishenkilöitä koskevat päätökset laaditaan vain suomeksi (esim. dekaanin päätös opiskeluoikeuden jatkamisesta). Mikäli päätös koskee henkilöitä, jotka eivät hallitse suomen kieltä, laaditaan päätöksestä myös englanninkielinen käänнос.

Intranet Navi

Yliopiston intranet Naviin on koostettu yliopistoa koskevat päätökset, ohjeet ja yksiköiden kuvaukset. Jokaisella yksiköllä on myös oma intranet –yhteisönsä, minkä lisäksi intranetissa on lukuisia muita yhteisöjä ja wiki-sivuja. Intranet Navi mahdollistaa ajantasaisen viestinnän ja materiaalien reaaliaikaisen kommentoinnin.

Pääsääntöisesti kaikki yleiset Navi-yhteisöt ja wikit, erityisesti yliopistopalveluiden tuottamat ohjesivut, laaditaan sekä suomeksi että englanniksi. Wiki-sivun otsikko on aina kaksikielinen, suomenkielinen otsikko erotetaan englanninkielisestä väliviivalla. Wiki-sivu laaditaan ensin

suomeksi. Otsikon alle luodaan linkki englanninkieliseen versioon. Mikäli wiki-sivua ei laadita kuin yhdellä kielellä, tekee wiki-sivun ylläpitäjä tekstistä vähintään tiivistelmän, josta löytyvät tekstin ydinasiat.

Jokainen yksikkö ja yhteisön laatija on vastuussa intranet Naviin tuottamastaan sisällöstä ja sen päivittämisestä. Myös vastuu kieliversioiden tuottamisesta on yksiköllä / yhteisön ylläpitäjällä.

Yliopiston kokoukset ja henkilöstötilaisuudet

Yliopiston kokoukset

Kaikissa yliopiston johtosäännössä mainituissa kokouksissa (yliopiston hallitus, kaikki yliopiston johtoryhmät, koulutus- ja tutkimusneuvosto sekä kaikki erikseen asetetut viralliset työryhmät) toimitaan seuraavien kielellisten periaatteiden mukaisesti:

- Yliopiston hallintokieli on suomi ja kokousten asialistat laaditaan suomeksi. Kokouksessa keskustelukielenä voi olla myös englanti.
- Puheenjohtaja päättää tulkkaus- tai käännösmenettelystä kokouksen aikana, mikäli katsoo tämän tarpeelliseksi.
- Kokousasiakirjoja ei käännetä (suomesta englantiin tai englannista suomeen). Jäsenen tulee itse ennen kokousta huolehtia siitä, että hänellä on asiakirjojen kielestä riippumatta riittävä ymmärrys päätettävästä asiakokonaisuudesta. Tarvittaessa asiakokonaisuudet voi ennen kokousta käydä läpi esimerkiksi asian valmistelijan, kokouksen sihteerin tai puheenjohtajan kanssa.
- Kokouksesta laaditaan suomenkielinen pöytäkirja sekä minimissään englanninkielinen tiivistelmä asialistalla olleista asioista ja kokouksen tekemistä päätöksistä. Pöytäkirjan laatija vastaa englanninkielisen tiivistelmän laatimisesta.

Yliopiston tiedotustilaisuudet ja työnantajainfot

- Yliopiston tiedotustilaisuudet järjestetään kaksikielisesti (suomi – englanti). Suositeltavaa on, että esityksen pitäjä huomioi esityksensä aikana molemmat kieliryhmät. Mikäli tästä periaatteesta poiketaan, tulee esiintyjän huolehtia, että taustapresentaatio on kirjoitettu eri kielellä kuin suullinen esityskieli. Mikäli esitys tai puheenvuoro pidetään suomeksi, laaditaan taustapresentaatio (esim. slide-show) englanniksi tai päinvastoin.
- Erityisen painavista syistä tiedotustilaisuuden valmistelija voi erikseen päättää esimerkiksi tulkkauksen tarpeesta ja sen järjestämisestä tiedotustilaisuuteen. Yliopistolta löytyy laitteisto simultaanitulkkaukseen, ja tulkkauskopit on sijoitettu Levón-auditorion takaosaan.

Henkilöstökoulutukset

- Henkilöstöpalveluiden yliopiston henkilöstölle järjestämissä koulutuksissa huomioidaan molemmat kieliryhmät siten, että aina vähintään yksi koulutus- tai infotilaisuuksista järjestetään englanniksi. Yleisperiaatteina koulutustilaisuuksissa on, että koulutukseen täytyy olla vähintään 6 ilmoittautunutta henkilöä että se voidaan toteuttaa.
- Vaasan yliopiston henkilöstölle keväällä 2018 toteutetun kielikartoituksen itsearviointiosion mukaan valtaosa Vaasan yliopiston henkilöstöstä (yli 85 %) hallitsee englanninkielen erinomaisesti tai hyvin. Mikäli tiettyyn koulutukseen ilmoittautuneissa on henkilöstöä, jotka eivät vielä hallitse suomen kieltä, voidaan koulutustilaisuus käytännön syistä (esimerkiksi kustannustehokkuus) toisinaan järjestää positiivisen erityiskohtelun periaatteen mukaisesti ainoastaan englanniksi.
- Yliopiston perehdyttämisohjelma järjestetään aina englanniksi, mikäli ilmoittautuneissa on sellaisia henkilöstön jäseniä, jotka eivät hallitse suomen kieltä. Ajankäyttöisten syiden lisäksi järjestely on tärkeä integraation näkökulmasta. Mahdollisuus osallistua työyhteisön yhteisiin tilaisuuksiin, esimerkiksi henkilöstökoulutuksiin, vaikuttaa merkittävästi työyhteisöön integroitumiseen. Erityisen merkityksellistä tämä on työuran alkuvaiheessa, kun omaa ammatillista ja sosiaalista verkostoa yliopistoyhteisössä ei ole vielä muodostunut.

Rekrytointi ja henkilöstön kieliosaaminen

Kun henkilöstöä rekrytoidaan Vaasan yliopistoon vakinaiseen työsuhteeseen, tai pitkäkestoiseen määräaikaiseen työsuhteeseen (yli 3 vuotta), tulee tehtävässä tarvittava kielitaito määritellä viimeistään tehtävänkuvausta laadittaessa. Kielitaitotason määrittely koskee sekä suomen että englannin kieltä. Kielitaitotasoa määriteltäessä viitataan pääsääntöisesti eurooppalaiseen viitekehykseen ja sen kielitaitotasoihin A1–C2. Vaihtoehtoisesti voidaan viitata Opetushallituksen yleisten kielitutkintojen tasoihin 1–6.

Kieliosaamista koskeva eurooppalainen viitekehys:

<https://europass.cedefop.europa.eu/sites/default/files/cefr-fi.pdf>

Kielitaidon arviointi rekrytoinnin yhteydessä

Rekrytoitava henkilö voi osoittaa kielitaitonsa mm. työhaastattelussa, kielitodistuksella, opetusnäytteen yhteydessä tai erillisellä kielitaidon arviointihaastattelulla. Opetus- ja tutkimustehtävään vaadittava valtioneuvoston yliopistoista antaman asetuksen edellytetty

kielitaito on henkilöllä, joka on saanut koulusivistyksen tai suorittanut yliopistotutkinnon asianomaisella kielellä. Kielitaito voidaan osoittaa myös muun suomalaisen korkeakoulun antamalla todistuksella. Dekaanin tai tulosyksikön johtaja päättävät tehtäväkohtaisesti miten tehtävässä vaadittu kielitaitotaso todennetaan.

Tarvittaessa Kielikeskus Linginno voi tukea tehtävien täyttöihin liittyvässä hakijoiden kielitaidon arvioinnissa. Kielitaidon arviointia varten hakijat osallistuvat erilliseen kielitaidon arviointitilaisuuteen (noin 30 min/hakija), jonka aikana arvioidaan hakijoiden kirjallista kieli- ja viestintätaitoa sekä suullista kommunikointitaitoa.

Yliopiston tehtävään valittavalta edellytetään sellaista koulutusta, kokemusta ja kielitaitoa kuin kyseisen tehtävän menestyksellinen hoitaminen edellyttää. Nämä edellytykset määritellään kunkin tehtävän osalta ennen kuin tehtävää ryhdytään täyttämään.

Suomen kielen taito

- Tavoitteena on, että kaikki yliopiston tehtäviin rekrytoidut henkilöt saavuttavat suomen kielessä vähintään A2 tason (peruskielitaito) neljän vuoden sisällä rekrytoinnista. Vaikka tämä kielitaitotaso ei vielä riitä opettamiseen tai vaativista hallinnollisista tehtävistä suoriutumiseen, on sillä suuri merkitys työyhteisöön ja asuinympäristöön integroitumiseen ja aktiiviseen osallisuuteen.
- Mikäli rekrytoidun henkilön tehtävänkuvaan kuuluu tai oletettavasti tulee jatkossa kuulumaan vaativia hallinnollisia tehtäviä, kuten johtoryhmätyöskentelyä, suositellaan henkilön tietyllä aikajänteellä yltävän suomen kielen taidoissaan vähintään B1 tai B2 tasolle (itsenäisen kielenkäyttäjän kielitaito). Tämä on myös taso, jonka maahanmuuttovirasto edellyttää henkilön saavuttaneen kansalaisuushakemuksen yhteydessä. B1/B2 taso mahdollistaa esimerkiksi omaan työhön liittyvien tekstien ymmärtämisen, erityisesti kun tekstin konteksti on tuttua.

Englannin kielen taito

- Englannin kielen taidon odotteet riippuvat tehtävästä. Lähtökohtaisesti kaikkiin tehtäviin rekrytoitavien henkilöiden tulee yltää englannin kielessä vähintään A2 tasolle (peruskielitaito).
- Suurin osa yliopiston tehtävistä sellaisia, joissa edellytetään itsenäisen kielenkäyttäjän kielitaitoa (vähintään B1/B2 taso). Lähtökohtaisesti yliopiston henkilöstön tulee esimerkiksi ymmärtää hänelle englanniksi esitetty kysymys ja kyetä viestimään suullisesti tai kirjallisesti omista työtehtävistään.
- Johtaja- ja päällikötasoisissa tehtävissä, sekä yliopistopalveluiden muissa tehtävissä edellytetään taitavan kielenkäyttäjän tasoa C1 tai C2, ellei ole erityisiä perusteita poiketa tästä taitotasosta.

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

- Opetus- ja tutkimustehtävissä, joissa tehtävän hoitaminen edellyttää sujuvaa kielitaitoa, edellytetään niin ikään taitavan kielenkäyttäjän tasoa C1 tai C2.

Yliopiston tuki henkilöstölle

Yliopisto tukee henkilöstöä kielellisten periaatteiden mukaan toimimisessa tarjoamalla säännöllistä kielikoulutusta suomen ja englannin kielissä sekä tarjoamalla käännös (ja tulkkaus) palveluita.

ASIAN VALMISTELU: HR-palvelut

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Jari Kuusisto', with a stylized flourish at the end.

Jari Kuusisto
Rehtori

JAKELU:

Vararehtori

Tulosityksiköiden johtajat

Yliopistonpalveluiden johtajat ja päälliköt

Erillislaitosten johtajat

Navi